

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram

Komenského náměstí 35, 263 01 Dobříš

Identifikátor školy: 600 054 411

Termín konání inspekce: 17., 18., 19. a 20. květen 2005

Čj:	b2-1047/05-5067
Signatura	ob5cy147

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram je příspěvkovou organizací. Jejími součástmi jsou základní škola (kapacita: 610 žáků), školní družina (kapacita: 75 žáků), školní klub (kapacita: 100 žáků) a školní jídelna (kapacita: 750 jídel). Zřizovatelem je město Dobříš, se sídlem na adrese Mírové náměstí 119, 263 01 Dobříš. Základní škola je úplnou školou s prvním až devátým ročníkem; má 21 třídu a 530 žáků. Navštěvují ji děti nejen z Dobříše a okolních obcí, ale také z regionu Praha-západ.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Personální a materiálně-technické podmínky pro předměty český jazyk, matematika, prvouka, fyzika a dějepis v základní škole; průběh a výsledky vzdělávání ve výše uvedených předmětech ke dni inspekce.
2. Realizace tematicky zaměřené inspekce: „Využití informační a komunikační techniky ve výuce“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitel školy má odbornou kvalifikaci pro výuku ruského jazyka a zeměpisu. Ve funkci je pátým rokem. Ve školním roce 2004/2005 vyučuje zeměpis.

Z hlediska kvalifikovanosti výuky je personální zabezpečení sledovaných předmětů celkově dobré. Český jazyk na prvním stupni zajišťuje deset učitelek; sedm vyučujících má potřebnou odbornou kvalifikaci, dvě mají středoškolské vzdělání a jedna je kvalifikovaná bez potřebné odbornosti pro výuku v prvním až pátém ročníku. Na druhém stupni vyučují českému jazyku tři odborně kvalifikované učitelky a jedna, která je odborně kvalifikovaná pro výuku v prvním až pátém ročníku. Matematiku na druhém stupni zabezpečuje pět kvalifikovaných vyučujících. Z celkového počtu šesti učitelek prvouky v prvním až třetím ročníku je pouze jedna nekvalifikovaná. Fyziku zajišťují celkem tři vyučující. V pěti třídách kvalifikovaná zkušená učitelka s aprobační pro jiné přírodovědné předměty, ve čtyřech třídách kvalifikovaný učitel se čtyřletou pedagogickou praxí a v dalších dvou třídách učitel bez předepsané kvalifikace, který vyučuje teprve druhým rokem. Dějepis je přidělen čtyřem učitelkám, z nichž dvě mají příslušnou odbornou kvalifikaci, jedna má odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni a další je nekvalifikovaná. Výchovnou poradkyní je zkušená učitelka s odbornou kvalifikací, která absolvovala specializační studium pro výchovné poradenství.

Organizace školy je zřetelná a funkční. Vyplyvá především z organizačního řádu a jeho dodatku, organizačního schématu, pracovních náplní a dalších dokumentů. Z hlediska chodu organizace je rozložení pracovních rolí jasně vymezené, ředitel a obě zástupkyně mají písemně stanoveny kompetence. Jedna zástupkyně má na starosti mj. výchovně-vzdělávací činnost na prvním stupni a práci dvou školníků, druhá zástupkyně (je určena jako zástupkyně statutárního orgánu) výchovu a vzdělávání na druhém stupni, vzdělávání pedagogických pracovníků a oblast personální. Řediteli jsou podřízeny vedoucí školní družiny a školního klubu a také školní jídelny. Ze své činnosti se mu zodpovídají výchovná poradkyně a školní metodička prevence.

Přenos informací uvnitř školy je funkční. Pravidelně šestkrát ročně zasedá pedagogická rada, v případě potřeby jsou svolávány mimořádné pedagogické rady. Jednou za čtrnáct dní se konají

pracovní porady. Ve sborovnách na nástěnkách jsou zveřejňovány důležité zprávy, zde jsou také uloženy tzv. informační sady (tj. písemné materiály nutné pro činnost školy). Běžnou praxí je každodenní osobní jednání zaměstnanců se členy vedení školy. Využívá se také školní rozhlas a interní telefonní linky. Vyučující mají svoji e-mailovou schránku a přístup k internetu.

Pedagogové sledovaných předmětů jsou zapojeni v metodických sdruženích a předmětových komisích, které mají na starosti tzv. vedoucí učitelé. Ti zajišťují především plánování učiva pro jednotlivé ročníky, výběr učebnic, návrhy na doplnění pomůcek, příležitostně také přenos informací ze vzdělávacích akcí. Méně zkušeným vyučujícím poskytují neformální pomoc při přípravě hodin, volbě postupů, výběru učebních pomůcek apod. Systematická metodická osvěta chybí především v práci předmětové komise matematiky a fyziky, její přínos k modernizaci výuky je omezený. Zápisy ze schůzek metodických sdružení a předmětových komisí se nevedou. Dalším poradním orgánem ředitele je žákovský senát, jehož prostřednictvím se děti učí spolurozhodovat o školním dění.

Ředitel při vedení učitelů uplatňuje převážně demokratický styl řízení, vytváří nestresující pracovní atmosféru. Podporuje další vzdělávání učitelů a snaží se motivovat pedagogy k postupnému zavádění moderních prvků do výuky. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy se řídí stanovenými kompetencemi mezi ředitelem a jeho zástupkyněmi. Její četnost je přiměřená, poskytuje validní informace o úrovni práce jednotlivých pedagogů a přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu především na prvním stupni. U některých vyučujících na druhém stupni je snaha po modernizaci metod a forem práce méně zřetelná. Péče o začínající či nekvalifikované učitele je zajištěna prostřednictvím uvádějících pedagogů, kteří je seznamují se základní problematikou školní práce a poskytují metodickou i odbornou pomoc.

Potřeby školy v oblasti personálních podmínek si ředitel uvědomuje a průběžně podniká kroky k jejich zlepšení (např. inzerce, rozhovory).

Vzdělávání vyučujících probíhá podle Plánu personálního rozvoje pedagogických pracovníků ve škol. roce 2004/2005 a dokumentu DVPP 2005. Vyučující se vzdělávají v oblasti své kvalifikace individuálně nebo dle nabídky akcí pořádaných různými vzdělávacími institucemi. Akcí DVPP zaměřených na fyziku se v posledních dvou letech účastnila hlavně vedoucí učitelka předmětové komise. Pedagogové se zúčastnili kurzů v oblasti počítačové gramotnosti, péče o žáky se specifickými poruchami učení aj. Jedna učitelka studuje na pedagogické fakultě obor učitelství pro první stupeň, ředitel si např. prohlubuje svoji odbornost studiem na přírodovědecké fakultě. Ke vzdělávání je ve škole k dispozici řada odborných publikací a časopisů.

Pro hodnocení pedagogů jsou stanovena veřejně známá kritéria, která jsou zpracována v dokumentu Kritéria pro přiznání osobního příplatku a mimořádných odměn (Vnitřní platový předpis čj. 0116/2004). Ředitel kromě finančního stimulování využívá také morálního ocenění za kvalitně odvedenou práci nebo za činnost nad rámec povinností.

Personální podmínky byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Objekt základní školy tvoří starší budova a novější přístavba. Výuka sledovaných předmětů probíhala ve starší budově, v níž jsou umístěny mj. kmenové třídy a odborné učebny. Školní prostory jsou pečlivě udržované, esteticky upravené, vyzdobené žákovskými pracemi.

Na prvním stupni se vyučovalo v kmenových třídách, v nichž je vytvořeno velmi podnětné a příjemné prostředí. Učebny jsou vkusně vyzdobeny, vybaveny nástěnnými tabulemi s odbornými texty a ilustračním materiálem. Ve čtyřech třídách je několik počítačů staršího typu, v jedné třídě je počítač napojen na školní síť. Odborné učebny pro výuku českého jazyka, matematiky a dějepisu nejsou zřízeny. Vyučovalo se v kmenových třídách, jejichž výzdoba částečně aktualizovala učivo sledovaných předmětů. Ve většině tříd je moderní žákovský nábytek, vyučující mají k dispozici např. přehrávače a videa s televizorem.

Pro výuku fyziky a chemie je určena pěkně zařízená odborná pracovna s přímým vstupem do malé laboratoře a do kabinetu. Řada pomůcek pro fyziku je skladována ve skříních v učebně nebo vystavena ve vitrínách. Místnost je vybavena moderním žákovským nábytkem, rozměrnou katedrou, k dispozici je zde televizor s videem a zpětný projektor, na oknech je instalováno zatemnění. Do lavic je sice zavedena elektřina, využívat však lze jen zdičky v několika předních řadách.

Ve škole je zřízeno tzv. počítačové centrum, kde je soustředěno devatenáct počítačů, server, scanner a inkoustová tiskárna. Počítače jsou spojeny v síti a mají bezdrátový přístup na internet. V době inspekce byla tato pracovna pro výuku sledovaných předmětů využívána minimálně.

Škola vlastní knihovnu, kterou využívají vyučující i žáci. Obsahuje beletristickou a odbornou literaturu. Odborné tituly jsou uloženy také v příslušných kabinetech. Knižní fond je průběžně doplňován a využíván žáky i pedagogy.

Žáci mají k dispozici učebnice, popř. pracovní sešity a písanky.

Materiální podmínky pro sledované předměty jsou celkově dobré. Lépe jsou zajištěny pomůcky pro výuku českého jazyka na prvním stupni a pro prvouku. Škola vlastní dostatek informativní literatury pro český jazyk. K výuce prvouky slouží různé pomůcky z kabinetů českého jazyka, dějepisu, zeměpisu, přírodopisu aj. Učitelky také využívají vlastní nakopírovaný materiál. Pro výuku matematiky jsou k dispozici tradiční pomůcky, většinou ještě z centrálních dodávek bývalého „Komenia“. Jsou to např. modely těles, číselné osy, fólie do zpětného projektoru, stavebnice pro konstrukci těles, karty s čísly a jiné. Kalkulátory pro výpočet goniometrických funkcí k dispozici nejsou. V inventáři fyziky převažují starší učební pomůcky různé kvality a kompletnosti. Také pomůckové zázemí dějepisu je na průměrné úrovni, postupně je ale vybavováno. Plnění učebních osnov uvedené sbírky umožňují. Vybavení přehrávači, videi a televizory je příznivé, škola dosud nedisponuje dataprojektory a interaktivní tabulí. K dispozici jsou výukové programy, které do vyučovacího procesu ve sledovaných předmětech byly začleněny minimálně.

Pro žáky se specifickými poruchami učení je k dispozici dostatek textových materiálů a speciálních pomůcek. Pro výuku těchto dětí byla ve dnech inspekční činnosti adaptována menší místnost připravená pro instalaci asi osmi počítačů.

Kontrola stavu materiálního zázemí školy je věnována patřičná pozornost. Ve spolupráci se zřizovatelem jsou plánovány a realizovány potřebné investiční akce. Probíhá např. výměna žákovského nábytku. V plánu je zakoupení dvou tiskáren, čtyř počítačů, výměna oken a další akce. Pro nákup učebnic a pomůcek vyhodnocuje vedení školy požadavky vedoucích učitelů předmětových komisí a metodických sdružení, ale i podněty ostatních vyučujících. Kontrola využívání materiálních prostředků ve výuce je součástí hospitační činnosti.

Širší veřejnosti jsou využívány prostory tělocvičny, fit centra a keramické dílny.

Materiálně-technické podmínky byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

Vzdělávací programy

Škola deklaruje výuku podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Ve školním roce 2003/2004 a v tomto školním roce byly hodinové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů a celkové hodinové dotace jednotlivých ročníků v souladu s učebním plánem přijatého vzdělávacího programu. Rovněž minimální hodinové dotace jednotlivých předmětů na druhém stupni byly ve čtyřletém vzdělávacím cyklu 2001/2002 až 2004/2005 plněny.

Rozvrh hodin i reálná výuka jsou ve školním roce 2004/2005 v souladu s učebním plánem. Jako povinný cizí jazyk je zaveden anglický jazyk. S ohledem na personální a materiální podmínky školy byly zavedeny v sedmém až devátém ročníku tyto volitelné předměty: německý jazyk, konverzace z anglického jazyka, konverzace z německého jazyka, domácnost, seminář a praktika z přírodopisu, seminář a praktika z chemie a přírodopisu, informatika, technické činnosti, technické kreslení, výtvarné činnosti, základy ekonomiky a účetnictví. Byly také zřízeny nepovinné předměty – např. pohybové a sportovní aktivity, užité výtvarné činnosti, ruský jazyk, cvičení z českého jazyka a literatury a cvičení z matematiky. Pravidelně jsou pořádány lyžařské výcvikové zájezdy. Plavání se zúčastňují žáci prvního a druhého ročníku. Pro děti z prvního stupně je organizována škola v přírodě, pro žáky osmého a devátého ročníku vzdělávací zahraniční pobyt v Anglii. Nabídku školy rozšiřují např. exkurze, výlety, projekty, ale i velký počet zájmových útvarů.

Pro žáky se specifickými poruchami učení má škola zpracovány individuální vzdělávací programy, které splňují předepsané náležitosti a jsou předpokladem kvalitního vzdělávání.

Podle zápisů v třídních knihách ze školního roku 2003/2004 a z letošního školního roku byly sledované předměty vyučovány v souladu s platnými učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Záznamy v třídních knihách, až na výjimky, zachycují průkazně průběh vzdělávání. V menší míře se ale objevují obecné zápisy (Opakování, Zkoušení, Referáty k probranému učivu, Shrnutí učiva – opakování aj.).

Kontrola dodržování učebních plánů a osnov je účinná. Rozvrh hodin sestavuje a garantuje vedení školy. Naplňování učebních osnov napomáhají časové tematické plány učiva zpracované jednotlivými vyučujícími. Obsah plánů je vedením kontrolován, dodržování osnov je pak sledováno především při hospitacích a poradách. Případná zpoždění ve výuce jsou individuálně projednávána. Dílčí nedostatky byly zjištěny v oblasti kontroly třídních knih na druhém stupni – zástupkyni při kontrolní činnosti uniká výskyt nekonkrétních zápisů.

Vyučování začíná v 8:00 hodin. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005 respektuje ve většině případů pedagogické a psychohygienické zásady. Dílčím nedostatkem v této oblasti je zařazení matematiky na pátou vyučovací hodinu (např. ve třídě VIII. B). Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje Školní řád, jehož přílohou je dokument Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád). Dokumenty byly projednány na pedagogické radě a s jejich obsahem byli seznámeni rodiče i žáci.

Přenos informací vůči žákům a rodičům je kvalitní. Zavedeny jsou žákovské knížky a notýsky, v průběhu školního roku se konají třídní schůzky a konzultace pro rodiče. Zákonní zástupci žáků si mohou dohodnout dobu návštěvy ve škole, k dispozici mají e-mailovou poštu, zdrojem

zpráv jsou také nástěnky ve vstupní hale. Ředitel získává poznatky a názory rodičů pomocí dotazníků; závěry pak využívá ve své řídicí práci a ke zkvalitnění vzdělávání. Širší veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím internetových stránek, tisku (Dobříšské listy, Příbramský deník, Periskop aj.), informační skříňky ve městě, kulturních a sportovních akcí (např. pro budoucí žáky prvního ročníku projekt My se školy nebojíme, vánoční jarmark, výstavy výtvarných prací). Pořádá Den otevřených dveří, kdy si veřejnost může prohlédnout školní prostory a navštívit vyučovací hodiny. Rodiče mají možnost zúčastnit se výuky, což je využíváno především ve třídě I. A. Poznatky o školním dění přináší kvalitně zpracovaná Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004. Vydáván je školní časopis. Velmi dobrá je spolupráce se SRPDŠ (pomáhá organizovat zájezdy, finančně zajišťuje různé školní i mimoškolní aktivity a také přispívá na vybavení kabinetů).

Škola zajišťuje pravidelnou péči o žáky se specifickými poruchami učení. Na prvním stupni je náprava pro 25 žáků prováděna v pěti odděleních, na druhém stupni je 46 žáků vyučováno v osmnácti skupinách.

Výchovná poradkyně se zaměřuje na poskytování služeb žákům a jejich zákonným zástupcům v oblasti profesionální orientace. Podává také informace k péči o děti se specifickými poruchami učení, podílí se na vypracování individuálních vzdělávacích programů pro integrované žáky a jejich vyhodnocování. Výchovné a výukové problémy řeší výchovná poradkyně s vedením školy, učiteli a rodiči. Její práce je pro školu přínosem.

Patříčná pozornost je věnována také prevenci sociálně-patologických jevů. Ve škole působí školní metodička prevence, která je autorkou kvalitního Programu minimální prevence a prevence sociálně-patologických jevů. Tento dokument byl krajskou školní preventistkou vyhodnocen jako příkladný. Školní metodička prevence organizuje besedy týkající se výše uvedené problematiky, podílí se na zadávání a vyhodnocení komerčních dotazníků, spolupracuje s dětskými a odbornými lékaři, Policií ČR, pedagogicko-psychologickými poradnami aj. Ve škole aktualizuje nástěnku s příslušnými informacemi, stará se o schránku důvěry. V oblasti protidrogové prevence pracuje ve škole tým učitelů. Škola v rámci prevence sociálně-patologických jevů nabízí dětem značné množství volnočasových aktivit. Uplatňovaný systém je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na prvním a druhém stupni

Učební osnovy předmětu mají vyučující rozpracovány do časových tematických plánů, které mají potřebnou vypovídací hodnotu a slouží jako funkční pracovní materiál. Bezprostřední příprava byla celkově velmi dobrá. Vyučování na prvním stupni bylo kvalitně naplánováno zejména z hlediska promyšlenosti učebních činností. Na druhém stupni byly dílčí nedostatky shledány v časovém rozvržení činností a ve volbě metod, rezervy byly ve využívání pomůcek a moderních technických prostředků především ve výuce šestého ročníku.

Chybějící příslušné odborné zaměření u jedné učitelky na druhém stupni se v menší míře odrazilo v omezeném rejstříku používaných forem a metod práce.

Materiální podpora výuky na prvním stupni byla velmi dobrá. Ve všech třídách byly efektivně využívány učební texty, učebnice, knihy ze školní knihovny, zkopírované doplňkové učební texty. Ve všech ročnících žáci pracovali s učebnicemi včetně čítanek. Názornost výuky byla především na prvním stupni podpořena didaktickými pomůckami a umocněna audiovizuální technikou. Učitelky na druhém stupni využívaly mluvené slovo, práci s odborným či uměleckým textem, vhodné nástěnné tabule. Do vyučovacího procesu byly vhodně začleněny vlastnoručně vytvořené materiály.

Na prvním stupni při volbě vyučovacích metod převažovalo činnostní učení, kooperativní formy práce. Žáci projevovali k výuce velmi dobrý vztah, pracovali soustředěně a se zájmem. V hodinách byly uplatněny přímé výchovné prvky, práce s chybou, problémové zadávání úkolů. Na druhém stupni vyučující pracovaly buď frontálními metodami, nebo využily možnosti skupinové a individuální práce. Ve výuce dominovala osobnost učitele, k pozitivům navštívených hodin patřilo pokládání problémových otázek a vedení žáků k vyvozování vlastních závěrů. Grafické a pravopisné stránce jazyka nebyla celkově věnována dostatečná pozornost. V hodinách nechyběla diferenciací nároků k rychlejším a nadanějším žákům, ale i k žákům pomalejším. Metodicky méně propracované byly hodiny v šestých třídách, především chybělo odborné zvládnutí všech připravených úkolů a pedagogická propracovanost vyučovacích jednotek. Psychohygienické podmínky měly celkově velmi dobrou úroveň.

Vyučující prvního stupně hojně využívaly cílenou vstupní motivaci. Aktualizací, vhodným názorným materiálem, uváděním řady příkladů prolínala hodinami průběžná motivace. Práce byla oceňována, snaha a výkon byly hodnoceny. Výraznější průběžné a závěrečné hodnocení výkonu žáků scházelo na druhém stupni. S chybějícím hodnocením úzce souvisela i malá motivace žáků. Vyučující často vycházely z představy automatického zájmu žáků o předmět, kdy motivujícím bylo pro žáky samotné téma hodiny. Frekvence klasifikace je dostatečná. Výsledky žáků jsou sledovány, učitelky zadávají řadu prací různého charakteru. K vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni na prvním stupni.

Vzájemný vztah učitelek a žáků byl korektní, vstřícný, daná pravidla byla respektována. V nižších ročnících byly zaznamenány prvky prosociální výchovy. Avšak v některých hodinách vyšších ročníků nebyl vytvořen potřebný prostor pro praktický nácvik jazykových dovedností žáků.

Učitelky respektovaly individuální dispozice žáků, pozornost věnovaly žákům se specifickými poruchami učení především na prvním stupni. Zde byli žáci neustále hodnoceni a pozitivně povzbuzováni. V závěru hodin bylo provedeno společné hodnocení vyučovací jednotky. Na druhém stupni byly vědomosti žáků hodnoceny především klasifikací, rezervy byly zjištěny v menší četnosti hodnocení výkonu žáků jak v průběhu, tak v závěru vyučovacích hodin v šestém ročníku.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na prvním a druhém stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni

V osmých a devátých třídách je jedna vyučovací hodina dělena. Žáci devátého ročníku mají možnost navštěvovat nepovinný předmět cvičení z matematiky v rozsahu jedné hodiny týdně. Celkem bylo sledováno třináct hodin. Vyučující mají zpracovány časové tematické plány, z nichž vycházejí při přípravě na jednotlivé hodiny. Pracují se snahou dodržovat časové dotace a termíny plánované výuky. Sledované učivo bylo žákům předkládáno věcně a odborně správně.

Ve zhlédnutých hodinách nebyla v potřebné míře využívána didaktická technika. Vyučující jsou odkázáni na používání klasické (výjimečně ekologické) tabule a křídly.

Průběh sledované výuky měl v jednotlivých hodinách rozdílný charakter. V hodinách zdařilých (převážně u zkušených vyučujících) bylo učivo probíráno za součinnosti s žáky. Děti byly adresně aktivizovány a motivovány, pracovaly se zájmem a snahou. Vyučující s využitím dostupných pomůcek novou látku vyvozovali na základě zkušeností žáků a získané poznatky zobecňovali. V hodinách méně zdařilých se objevovaly tradiční pedagogické nedostatky.

Procvičování látky bylo organizováno bez potřebné aktivizace, vyučující se soustředil většinou na žáka pracujícího u tabule, chyběla kontrola a aktivizace ostatních žáků. Mnozí tak zůstávali v pasivitě. Při výkladu nového učiva nebyla látka vyvozována, ale předkládána v podobě axiomatických poznatků.

Nevyužíváním audiovizuální techniky je výuka málo efektivní. Přepisováním látky na tabuli nebo diktováním dochází k časovým ztrátám potřebným na kontrolu žáků a individuální dopomoc. Často nedocházelo ani ke střídání činností, které jsou předpokladem k udržení pozornosti a zájmu žáků o učivo. Nepozornost nebo vyrušování žáků je v některých případech zaznamenávána do žákovských knížek jako sdělení rodičům. Na zopakování, shrnutí, upevnění probrané látky a na závěrečné zhodnocení bylo pamatováno pouze v některých hodinách. Často byla opomíjena diferenciací učiva vzhledem k rozdílným schopnostem žáků.

Pracovní atmosféra byla přátelská, vzájemné vztahy nekonfliktní. Žáci respektovali vyučující. učitelé se snažili vytvářet pozitivní klima. Jenom v některých hodinách vyučující výraznějším způsobem podporovali komunikaci žáků (např. při vyhodnocování práce skupin). Nejméně v polovině sledovaných hodin však převažoval monolog vyučujícího nad projevy žáků. Pokud děti reagovaly, pak pouze ojedinele a většinou jen stroze.

Dosavadní klasifikace odpovídá četností sledovanému období, v některých případech korespondují špatné výsledky dětí s omezeným výběrem používaných vyučovacích metod. K sebehodnocení žáci nebyli vedeni.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni byly hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v prvouce

Bylo hospitováno v pěti hodinách. Při výuce učitelky postupovaly v souladu se svými časovými tematickými plány a důsledně navazovaly na již probrané učivo. Výukové cíle byly zvoleny přiměřeně k věku, ke zkušenostem a znalostem žáků. Bezprostřední příprava učitelek na sledované hodiny byla velmi dobrá. Pozitivem bylo uplatňování aktivizujících prvků.

Chybějící odborná kvalifikace u jedné učitelky neměla negativní vliv na průběh vzdělávacího procesu. Učební látka byla prezentována správně z hlediska věcného i odborného.

Materiální podpora výuky byla celkově velmi dobrá. Účelně byly zařazeny rozmanité textové, obrazové a modelové materiály, úkoly připravené na tabuli aj. Vhodně byly také využity vlastní pomůcky žáků. K názornosti a ke zvýšení zájmu dětí o učivo byla ve třech hodinách využita didaktická technika.

Výuka probíhala v lavicích i mimo ně. Ve většině hodin se střídaly frontální činnosti se skupinovými, žáci si aktivně osvojovali učební látku a získávali nové poznatky a prožitky. Často se podíleli na řešení problémových úkolů. Děti si upevňovaly učivo také prostřednictvím herních prvků. Vyučující dbaly na názornost a důsledně uplatňovaly zpětnou vazbu. Žáci v hodinách prokázali, že umějí aplikovat získané vědomosti. V jednom případě se objevily dílčí nedostatky v organizaci skupinové činnosti, a tak tato část výuky nebyla patřičně účinná. Diferencované úkoly podle náročnosti nebyly téměř zadávány, malá pozornost byla věnována kvalitě závěrečného shrnutí. Tempo výuky odpovídalo věku a schopnostem žáků, ve dvou případech však byly opomíjeny relaxační prvky.

K práci byli žáci většinou účinně motivováni, pracovali se zaujetím. Vhodně byly využity mezipředmětové vztahy, herní prvky, dosavadní životní zkušenosti žáků a poznatky z volnočasových aktivit.

V hodinách panovala pozitivní atmosféra nasvědčující velmi dobrým vztahům mezi žáky

a učitelkami; děti se na vyučující obracely s důvěrou. Při skupinových činnostech žáci většinou velmi dobře spolupracovali a byli k sobě tolerantní. Vyjadřování učitelek bylo jasné a srozumitelné, přiměřené věku a schopnostem dětí, avšak v mluvním projevu jedné vyučující se často objevovaly nespisovné prvky. Ve většině hodin byla věnována patřičná pozornost cílenému rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Žáci byli hodnoceni především slovní pochvalou. Děti se částečně podílely na sebehodnocení či hodnocení výkonů svých spolužáků, za zdařilou práci si zatleskaly. Pracovní sešity jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány. Rezervy jsou v průběžné klasifikaci žáků z mluvních projevů.

Průběh a výsledky vzdělávání v prvouce byly hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice

Hospitováno bylo u všech vyučujících předmětu, a to celkem v šesti hodinách. Na zhlédnutí výuku byli vyučující po obsahové a zčásti i po organizační stránce zodpovědně připraveni. Přípravě materiální podpory nebo výběru vyučovacích metod bylo věnováno méně pozornosti. Probírané učivo odpovídalo požadavkům učebních osnov, dosavadním znalostem a věku žáků a logicky navazovalo na předcházející témata. Rozvržení učiva ve zpracovaných tematických plánech respektuje osnovy předmětu a zohledňuje obsah používaných učebnic. Dílčí nedostatky jsou v plánování a realizaci doporučených laboratorních prací.

Přes chybějící kvalifikaci nebo aprobovanost prezentovali všichni vyučující učivo bez věcných či odborných nedostatků.

Materiální podpora pozorované výuky měla vesměs průměrnou úroveň. Vyučovalo se jednak v podnětném prostředí odborné pracovny, jednak i v běžných kmenových třídách, kam je obtížné soupravy pomůcek přenášet. Ve sledovaných hodinách byly v různé míře použity některé improvizované pomůcky, drobné předměty, siloměry, jednoduché demonstrační pomůcky, popř. texty zpracované a ilustrované několika žáky. V jedné hodině se pak materiální podpora omezila jen na využití učebnic a sešitů. Didaktická technika a s jednou výjimkou ani žádná alternativní literatura se neuplatnila. Počítače s výukovými programy k dispozici nebyly.

Poněkud rozdílnou, celkově dobrou úroveň měla také organizace jednotlivých hospitovaných hodin. Učivo bylo srozumitelně strukturováno a v potřebné míře procvičeno, v některých momentech však při expozici nové látky chybělo více názornosti. Zhruba ve třech hodinách byly zařazeny, avšak s rozdílnou účinností využity experimentální a skupinové činnosti žáků, dvě hodiny pak měly převážně verbální charakter. V netradičně koncipované hodině v sedmém ročníku prezentovala část žáků výsledky vlastních vypracovaných projektů. Protože však tato činnost probíhala po celou vyučovací jednotku, zůstávala větší část třídy příliš dlouho v roli posluchačů nebo zdlouhavě opisovala zápisy z tabule. Diferenciace práce vzhledem k různým schopnostem žáků ve většině hodin často chyběla, příležitostně se několika slabším žákům dostalo individuální dopomoci. Jedna hodina přesahovala do přestávky, jiné nedostatky v dodržování psychické hygieny shledány nebyly.

V návaznosti na uplatňované metody a formy se také mírně lišila motivace žáků k práci. Většinou se však vyučujícím dařilo děti zaujmout a o výuku tak u většiny žáků převládal mírný zájem. Pozorováni byli i nadprůměrně aktivní jednotlivci, kteří se dožadovali doplňujících informací a živě reagovali na problémové otázky, v menší míře ale také žáci ponechaní delší dobu v pasivitě.

Atmosféra ve třídách byla vždy klidná a zdvořilá, vztahy mezi učiteli a žáky pozitivní. Projevy nekázně se v průběhu hospitací nevyskytovaly. Prostoru pro vyjádření vlastních názorů, myšlenek a připomínek měli žáci dostatek. Příležitostí k systematickému rozvoji diskuse a komunikativních dovedností nebylo dostatečně využito, když např. i žáci prezentující výsledky svých projektů přednášeli obsáhlá sdělení jako mechanicky memorovaný text.

V průběhu zhlédnutých hodin byli žáci hodnoceni přívětivě, ponejvíce ovšem jen slovně. Zkušenější vyučující umožnila žákům vyjádřit se k hodnocení a podílet se společně na klasifikaci. V žákovských knížkách mají děti sice dostatek známek, v mnohých třídách však značně a vzhledem ke specifice předmětu nevhodně převažují známky z testů a dalších písemných forem zkoušení. O pozitivním pojetí klasifikace nesvědčí výskyt nedostatečných na vysvědčení žáků v pololetí šestého ročníku, kdy jsou děti do světa fyziky teprve uváděny.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu

Bylo hospitováno v sedmi hodinách. Zvolená témata byla občas zaměňována za výukové cíle. Probírané učivo navazovalo na předcházející látku. Vyučující mají zpracovány časové tematické plány, které jsou v souladu s požadavky osnov. Bezprostřední příprava učitelek na hospitované hodiny byla celkově zodpovědná. Byla hlavně zaměřena na obsahovou stránku, vyučující s kratší pedagogickou praxí věnovaly málo pozornosti organizaci jednotlivých činností.

Ve čtyřech hodinách vedly výuku učitelky bez příslušné odbornosti nebo bez kvalifikace, což se částečně projevilo nižší kvalitou vyučovacího procesu.

Materiální zabezpečení hodin mělo celkově dobrou úroveň. V průběhu vyučování byly většinou funkčně zařazeny textové a obrazové materiály, nástěnná mapa, atlasy, kartičky s otázkami nebo odbornými názvy, nákresy na tabuli aj. V jednom případě nebyla využívána nástěnná mapa, přestože probíraná látka k tomu vybízela. Začlenění čteného referátu do výuky ve vyšším ročníku nebylo efektivní. Pouze ve dvou hodinách, které zabezpečovala zkušená učitelka, byla využita didaktická technika.

Výuka měla frontální charakter, v níž dominantní roli měly učitelky. Uplatnil se především řízený rozhovor, výklad, individuální zkoušení i samostatné práce či čtené žákovské referáty. V hodinách se také střídaly frontální činnosti se skupinovými, ale po stránce organizační se zde často objevovaly nedostatky. Do vyučovacího procesu se zapojovali jen někteří žáci, ostatní zůstávali pasivními pozorovateli. Ve dvou případech např. nebyla patřičně provedena prezentace výsledků práce skupin. V hodinách vedených zkušenou vyučující většina činností na sebe navazovala a byla organizačně velmi dobře zvládnuta; pozitivně je hodnoceno zadávání dílčích problémových úkolů a dodržování zpětné vazby. Zápisy prováděly učitelky často bez aktivní spoluúčasti žáků. Psychohygienické podmínky měly průměrnou úroveň - nebyly zařazovány relaxační prvky, zapomínalo se na včasné větrání místností.

Malá pozornost byla věnována kvalitě vstupní motivace; spočívala především v seznámení s učebním tématem či výukovým cílem. K posílení aktivity dětí byly využívány mezipředmětové vazby a ojediněle regionální prvky. Zájem o výuku byl vzbuzován též problémovým úkolem. Cílená průběžná motivace byla opomíjena zvláště ve dvou hodinách, a tak žáci byli většinou pasivní.

V hospitovaných hodin byla příznivá atmosféra, pozitivem byla vzájemná důvěra mezi vyučujícími a žáky. Učitelky měly u žáků přirozenou autoritu. Děti většinou dodržovaly dohodnutá pravidla kultivovaného jednání, při skupinových činnostech prokázaly, že umějí

spolupracovat. Při výuce si větší prostor pro komunikaci přivlastňovaly vyučující, žáci většinou stručně odpovídali na otázky. Mluvní projev jedné učitelky byl kultivovaný, u ostatních se často vyskytovaly nespisovné prvky.

Žáci byli hodnoceni slovní pochvalou, známkou či znaménkem plus. V žákovských knížkách je přiměřený počet známek, klasifikace je častěji z písemných testů než z mluvních projevů. Děti se málo podílely na sebehodnocení nebo na hodnocení výkonů svých spolužáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu byly hodnoceny stupněm dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola využívá komerční evaluační nástroje ke zjišťování výsledků vzdělávání. Žáci pátého ročníku vypracovávají testy z českého jazyka, matematiky, humanitního a přírodovědného základu. V devátém ročníku řeší testy z českého jazyka, matematiky a obecných studijních předpokladů. Výsledky žáků školy v komerčních testech jsou vyhodnocovány a projednávány vedením školy s vyučujícími příslušných předmětů a je podle nich ovlivňována další práce vyučujících.

Škola pravidelně pořádá pro děti školní kola předmětových soutěží. Úspěšní žáci se dále účastní kol okresních, popř. krajských.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve vybraných předmětech jsou celkově hodnoceny stupněm dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Využití informační a komunikační techniky ve výuce“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v dalších základních školách, budou souhrnně zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.
2. Ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004 se základní škola zúčastnila pilotního projektu „Škola za školou“. Přístup do e-learningové výukové platformy měli žáci i pedagogové zdarma od 7:30 do 13:00 hodin.

Ve školním roce 2004/2005 je základní škola v rámci tohoto projektu partnerskou školou ZŠ a MŠ Lochovice, okres Beroun. Žáci mají přístup do e-learningové platformy (ve všech předmětech) zdarma v době výuky od 8:00 do 13:00 hodin. Pro zaregistrované pedagogy je přístup zdarma a bez omezení. Této možnosti mohou vyučující využít kdykoli v průběhu dne (ve škole i doma) při přípravě na hodiny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané MŠMT dne 6. ledna 2004 pod čj. 31 317/03-21 s účinností od 1. září 2004
2. Zřizovací listina Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram, vydaná zastupitelstvem města Dobříš dne 17. února 2003, bez uvedení čj.

3. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram, vydaný zastupitelstvem města Dobříš dne 26. června 2003, bez uvedení čj.
4. Dodatek č. 2 ke zřizovací listině Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram, vydaný zastupitelstvem města Dobříš dne 15. března 2004, bez uvedení čj.
5. Dodatek č. 3 ke zřizovací listině Základní školy Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram, vydaný zastupitelstvem města Dobříš dne 5. dubna 2005, bez uvedení čj.
6. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2004 ze dne 4. října 2004
7. Vnitřní platový předpis čj. 0116/2004 (Kritéria pro přiznání osobního příplatku a mimořádných odměn) ze dne 19. listopadu 2003, účinnost ode dne 1. ledna 2004
8. Plán kontrolní činnosti na školní rok 2004/2005 ze dne 26. srpna 2004
9. Plán hospitační činnosti 2004/2005
10. Plnění hospitační činnosti 2004/2005
11. Kontrolní činnost – pedagogičtí pracovníci 1. stupeň 2004/2005
12. Organizační řád školy čj. 0857/2004, účinnost ode dne 31. srpna 2004
13. Organizační řád - Dodatek č. 1 čj. 0418/2005, účinnost ode dne 13. dubna 2005
14. Školní řád čj. 0090/2005, účinnost ode dne 25. ledna 2005
15. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád) čj. 0095/2005, účinnost ode dne 25. ledna 2005
16. Plány práce pro školní rok 2004/2005
17. Učební plány základní školy pro 1. – 9. ročník od školního roku 2001/2002 až do školního roku 2008/2009
18. Časové tematické plány učiva českého jazyka, matematiky, prvouky, fyziky a dějepisu pro školní rok 2004/2005
19. Třídní knihy všech tříd ze školních roků 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005
20. Třídní výkazy všech tříd pro školní rok 2004/2005
21. Katalogové listy všech žáků školy ve školním roce 2004/2005
22. Rozvrh hodin učitelů pro školní rok 2004/2005
23. Rozvrh hodin pro 1. a 2. pololetí pro školní rok 2004/2005
24. Přehled zvonění ze dne 17. května 2005, čj. 570/05
25. Přehled o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků zpracovaný ředitelem školy dne 20. dubna 2005 pod čj. 0453/2005
26. Zápisy z pedagogické rady, hodnocení chování a prospěchu ve školním roce 2004/2005
27. Řád učebny – Počítačové centrum ze dne 2. září 2002, bez uvedení čj.
28. Rozvrh hodin a plán volného využití Počítačového centra na týden od 11. do 15. dubna 2005
29. Osobní spisy vyučujících českého jazyka, dějepisu, matematiky, prvouky a fyziky s doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání
30. Osobní spis výchovné poradkyně s doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a o specializačním studiu
31. Vnitřní řád odborné učebny Fyziky a Chemie ze dne 1. září 2003, bez uvedení čj.
32. Žákovské knížky a notýsky ze školního roku 2004/2005
33. Písemné projevy žáků ze sledovaných předmětů ze školního roku 2004/2005

34. Inventáře sbírek českého jazyka, matematiky, fyziky, dějepisu a prvního stupně
35. Plán výchovné poradkyně pro školní rok 2004/2005
36. Seznam žáků se specifickými poruchami učení – 1. stupeň, 2. stupeň pro školní rok 2004/2005
37. Individuální vzdělávací plány žáků se specifickými poruchami učení
38. Program minimální prevence a prevence sociálně patologických jevů pro školní rok 2004/2005
39. Hodnocení protidrogové prevence ze dne 12. dubna 2005
40. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004 ze dne 16. září 2004
41. Vyhodnocení dotazníků – ze dne 8. dubna 2005
42. Výsledky komerčních testů
43. Inspekční zpráva čj. 024 225/00-5079 ze dne 30. června 2000
44. Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

V oblasti personálního zabezpečení sledovaných předmětů jsou z hlediska odborné kvalifikace u některých vyučujících nedostatky. Ředitel vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. V činnosti metodických orgánů jsou rezervy. Pomáhají sice koordinovat výchovně-vzdělávací proces, ale věnují pouze malý prostor pro vedení pedagogů k využívání efektivních forem a metod. V účinnosti kontrolních mechanismů jsou dílčí nedostatky. Informační systém je kvalitní.

Škola poskytuje pěkné prostředí. Pozitivem jsou esteticky upravené třídy na prvním stupni. Materiálně-technické zázemí výuky sledovaných předmětů je na prvním stupni velmi dobré, na druhém stupni dobré. I nadále vyžaduje doplňování moderními pomůckami. Škole chybí odborné pracovny pro český jazyk, matematiku a dějepis.

Organizační uspořádání školy je funkční. Oblasti výchovného poradenství a prevence sociálně-patologických jevů mají velmi dobrou úroveň. Ve výchovně-vzdělávacím procesu na prvním stupni byly často zařazovány činnostní prvky, v hodinách na druhém stupni většinou převládal frontální způsob výuky nad efektivním uplatňováním aktivizujících metod a forem. Většinou bylo opomíjeno zadávání diferencovaných úkolů vzhledem k rozdílným schopnostem žáků. Dostupná didaktická a audiovizuální technika nebyla v potřebné míře využívána. Ve většině hodin byla vytvořena příznivá atmosféra. Škola nabízí poměrně široký rejstřík volitelných i nepovinných předmětů a zájmových aktivit. Patřičnou pozornost též věnuje nápravě žáků se specifickými poruchami učení.

Poslední inspekční zpráva z června roku 2000 byla zpracována podle odlišné metodiky. Přesto z porovnání obou inspekcí vyplývá, že si škola v českém jazyce na prvním stupni udržuje velmi dobré hodnocení a že došlo v tomto předmětu na druhém stupni ke zlepšení. Pozitivní změny nastaly např. ve vybavení tříd žákovským nábytkem a v péči o celý školní objekt. Zvýšil se počet žáků a tříd. V čele školy stojí nyní nový ředitel.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý v.r.
Člen týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Člen týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.

V Berouně dne 16. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 21. červen 2005

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslav Motejlek

J. Motejlek v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Dobříš, Mírové nám. 119, 263 01 Dobříš	2005-07-07	b2-1047/05-5067

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.